

MdV. Vandaag alweer de vijfde keer dat u mij het woord geeft voor een algemene beschouwing, zowaar een lustrum. Ook in eerdere jaren heeft D66 met een toekomstgerichte blik gekeken naar de begroting van het college van B&W. Daarbij hebben we kritiek niet geschuwd. Met name omdat het college in een tijd van economische voorspoed niet in staat bleek om deze gemeente klaar te maken voor moeilijkere tijden. Door een gebrek aan visie en daadkracht is het achterstallige onderhoud niet gepleegd en tot overmaat van ramp is de gemeentekas nu leeg. Daardoor ziet D66 met grote zorgen de komende jaren tegemoet. Ook nu zal D66 niet alleen kritiek leveren, maar ook suggesties doen om de problemen aan te pakken.

D66 weet dat ombuigingen en zelfs bezuinigingen noodzakelijk zijn, maar over uw begroting zijn we sceptisch. Die begroting is een cijfermatig overzicht van de gemeente financiën zonder een inhoudelijke visie. Dat is voor onze gemeente en onze gemeenschap geen goede aanpak. Wij willen onze inwoners - ook in deze economisch moeilijke tijden - een perspectiefvolle toekomst bieden. Zo'n toekomstgericht verhaal is niet makkelijk, maar wel bittere noodzaak! D66 heeft zich laten inspireren door gepassioneerde bestuurders uit het verleden. Het is hen eerder gelukt om samen met inwoners en ondernemers, onze gemeente sterker en mooier te maken. En ook in de toekomst zullen we dat samen moeten doen; bestuurders, inwoners en ondernemers. Aan de hand van drie thema's – bestuurlijke verbetering, handhaving / veiligheid en de rol van de overheid – zal ik hierop ingaan.

### **Bestuurlijke verbetering**

Er is in den lande veel gezegd over bestuurlijke vernieuwing. Maar D66 spreekt liever van bestuurlijke verbetering. Want alleen daarmee kunnen we oplossingen bieden voor maatschappelijke vraagstukken. De afgelopen jaren is er in onze gemeente, behalve woningbouw, vrijwel niets van de grond gekomen. Voor een deel komt dit doordat gemeenten in de Bommelerwaard meer tegen- dan samenwerken. Laat ik u een paar voorbeelden noemen:

- het afsluiten van wegen voor vrachtverkeer,

- het doortrekken van de Maas-Waal-weg,
- de herstructurering van de glastuinbouw, en
- concurrerende woningbouwplannen.

Daar waar gemeenten in samenwerken worden goede resultaten geboekt. Willen we de welvaart en het welzijn in de Bommelerwaard verhogen, dan hebben Zaltbommel en Maasdriel elkaar nodig. D66 kijkt niet wat ons scheidt en onderscheidt in de Bommelerwaard, maar wat ons bindt en waar we elkaar kunnen helpen. En dus is D66 voorstander van samenvoeging van Maasdriel en Zaltbommel; één gemeente in de Bommelerwaard. Andere organisaties, bijvoorbeeld de Rabobank, zijn ons succesvol voorgegaan en van hen kunnen wij nog veel leren.

Eén sterke gemeente in de Bommelerwaard heeft een ander belangrijk voordeel; kostenbesparing buiten de gemeente. Voor één gemeente Bommelerwaard dalen de kosten voor Regio Rivierenland en de VNGm en hebben we minder of geen behoefte aan een regionale brandweer. Om de verkenning naar een samenvoeging met Maasdriel kracht bij te zetten, dient D66 een motie in.

Nu we toch spreken over samenwerking met Maasdriel, moet ik denken aan de Sociale Dienst. Via de krant lezen we dat de gemeente Maasdriel grote tekorten voorziet voor de Sociale Dienst. Wat staat de gemeente Zaltbommel op dit punt te wachten?

Een goed bestuur gaat verder dan samenvoeging met Maasdriel. D66 wil dat de gemeente meer met inwoners en ondernemers spreekt en samenwerkt. Op die samenwerking ga ik later in, nu eerst de communicatie. D66 wil een goede lokale omroep en anders geen lokale omroep. Al 4 jaar vraagt D66 om concrete afspraken met Dijkland. Wanneer maakt u die afspraken? D66 wil dat onze inwoners en ondernemers alle gemeentelijke informatie via internet kunnen opvragen. Wanneer beschikt onze gemeente over een adequate website en een intranetverbinding voor raadsleden?

Daar waar u plannen maakt of vergunningen wilt verlenen, vindt D66 dat u belanghebbenden rechtstreeks moet benaderen. Bent u bereid om

belanghebbenden bij ondermeer ruimtelijke plannen via direct mailing, te informeren? D66 wil dat u bij ingrijpende keuzen die de komende jaren nodig zijn, onze inwoners nadrukkelijk betreft. Wij stellen voor om een inwonerspanel via internet te starten en om een referendum mogelijk te maken. Als democratische partij is D66 bereid voorstellen te ondersteunen en financiële consequenties te accepteren, wanneer een meerderheid van de inwoners zich via een referendum uitspreekt vóór ingrijpende keuzen. Wellicht kunnen we op die manier eindelijk een nieuw zwembad, sporthal of cultuurcentrum realiseren. Wat vindt het college van dit voorstel.

### **Handhaving en veiligheid**

Een aantal inwoners en ondernemers lapt de regels aan hun laars. Zij vragen vergunningen niet aan of leven ze niet na. Zij pakken ruimte die niet van hen is en zorgen voor overlast. Meer dan zes jaar geleden heeft D66 hiervoor al aandacht gevraagd. Wij waren verheugd toen twee jaar geleden het college de handhaving serieus wilde oppakken. Dat moest ook wel, want er lag ondertussen een lijst met bijna 500 zaken waarin inwoners en bedrijven zich niet aan de regels hielden. Volgende week in de carrousel bespreken we het jaarverslag handhaving. Ter voorbereiding wil D66 een status overzicht met daarop alle zaken die op 1 januari 2009 op de handhavinglijst stonden of die zich daarna hebben aangediend. Bent u bereid dit overzicht te verstrekken?

Een ander punt van handhaving is misbruik van subsidieregels, bijv. met betrekking tot het leerlingenvervoer. D66 is tegen een vergoeding voor het “religieus leerlingenvervoer” en is blij dat het college het niet eigenlijke gebruik van deze subsidie gaat aanpakken.

Het is in onze gemeente niet best gesteld met de veiligheid in het verkeer en op straat. Aan de verkeersveiligheid wordt gewerkt en het fietspad van Brakel naar Zaltbommel is vrijwel geheel gerealiseerd. Maar dat is niet genoeg. Veel overlast is er van motoren, vrachtauto’s en personenauto’s over dijken, door wijken, straten en dorpen. Wanneer sluit u nu eindelijk enkele dijkvakken af voor doorgaand vrachtverkeer? En wanneer treft u fysieke maatregelen om snelheid

te beperken en veiligheid te vergroten? Ook worden gemeentewegen als sluiptegels gebruikt, waardoor er levensgevaarlijke situaties op bijvoorbeeld de Delwijnsedijk en Delwijnsedijk ontstaan. Wanneer gaat u die problemen aanpakken?

Als we spreken over veiligheid, hebben we het natuurlijk ook over een groep Marokkaanse jongeren in Zaltbommel. Na jarenlange overlast worden deze criminelen nu door gemeente en politie eindelijk aangepakt. D66 is daar blij om en tegelijkertijd sporen we u aan tot aanscherping van deze aanpak. Maar wat schetst onze verbazing. De nieuwe politiechef in Rivierland, mejuffrouw Wendy Dorrestijn, vindt het niet meer de taak van de politie om eenvoudige overlast van hangjeugd aan te pakken. "Simpele overlast moet worden aangepakt door de gemeenten en de burgers zélf". En over woninginbraken zegt deze politiechef: "We moeten vaker zaken laten liggen, zoals rechercheonderzoek bij woninginbraken." Mijnheer de burgemeester, wat vindt u van de prioriteiten die deze nieuwe politiechef legt? Bent u bereid om haar en de korpsbeheerder hierop aan te spreken? En hoe verhoudt u de prioriteiten van deze politiechef zich tot het wetsvoorstel gericht op gebiedsverboden voor overlastgevers dat minister Opstelten van Veiligheid deze week presenteerde?

### **Rol van de overheid**

Het derde thema waar D66 aandacht voor wil vragen is de rol van de overheid. Op basis van ervaringen uit het verleden, weten we dat veel inwoners en ondernemers een positieve en constructieve opstelling hebben. Dat vertrouwen wil D66 benutten om hen meer ruimte te geven voor hun vereniging, organisatie of bedrijf. Dan kunnen deze partijen sneller een vergunning krijgen en op een eenvoudige wijze hun verkregen subsidies verantwoorden. Wat vindt u van ons idee om de verantwoording van subsidies te publiceren op de website van de gemeente? Dat is pas transparant en dan is er nauwelijks controle door de gemeente nodig. Dus minder misbruik en minder kosten voor controle en handhaving.

D66 denkt dat Publiek-Private-Samenwerking veel meer en veel vaker mogelijk is. En het is ook noodzakelijk. Anders komt er nooit een theater aan de Waal, zwembad of sporthal in de Waluwe en sportvelden achter de Watertoren. By the way, het college wil de voetbalvelden verplaatsen, maar de provincie wil voorlopig geen omlegging van de Van Heemstraweg. Vindt het college het verantwoord als straks alle voetballertjes deze weg moeten oversteken?

Dan het oude Stadhuis waar wij vandaag weer vergaderen. Deze week heeft u laten weten dat dit Stadhuis nog lange tijd leeg blijft staan. Mijnheer Da Silva ligt dwars en kost zo de gemeente Zaltbommel honderdduizenden euro. Ondertussen verdient hij als koffieboer zijn boterhammen bij onze gemeente. Kan wethouder Zondag uitleggen wat er mis is gegaan? Welke inhoudelijke en/of procedurele fouten zijn er gemaakt? En acht u het na deze ervaringen denkbaar dat Da Silva – Café Plus over enige tijd nog steeds koffie schenkt in het gemeentehuis?

Gelukkig zijn de meeste inwoners en ondernemers wel te vertrouwen. En als het college meer vertrouwen stelt in inwoners en ondernemers, komt de gemeente in een meer regisserende in plaats van uitvoerende rol. Daarvoor hebt u minder, maar wel beter toegeruste ambtenaren nodig en daarmee kunt u kosten besparen. U zult dan wel een andere houding moeten aannemen. In plaats van uw irritant passieve houding “wij zullen initiatieven vanuit de bevolking niet frustreren”, zult u juist bereid moeten zijn om “initiatieven vanuit de bevolking zoveel als mogelijk te ondersteunen”.

Een van de rollen van de gemeente is dienstverlening aan inwoners. De kosten die de gemeente daarbij maakt, berekent zij door aan de inwoners. Maar dan blijken die kosten soms wel heel erg hoog. Zo kost een rijbewijs in Zaltbommel, door alle overhead, veel meer dan het landelijke gemiddelde. Hieruit blijkt opnieuw dat een verhoging van de efficiëntie van de organisatie noodzakelijk is. Gelukkig pakt u verbeteringen in de organisatie op, maar dat kan wat D66 betreft niet snel genoeg.

Deze week kregen we drie rapporten van het college over de kwaliteit van onze gemeente. Waarom hebt u deze drie rapporten die uitkwamen in juni, juli en

september van dit jaar niet eerder openbaar gemaakt? Uit deze rapporten blijkt dat Zaltbommel het in vergelijking tot andere gemeenten slecht doet en in vergelijking tot eerdere metingen nog slechter. Maar wat concludeert dit college? “We doen het nog niet zo slecht.” Neemt u de klachten en gevoelens van onze inwoners wel serieus? Het is nog maar twee jaar geleden, bij de vorige Staat der Gemeente, dat de Burgemeester zei “ik ga voor goud”. Maar van goud bent u verder vandaan dan ooit tevoren. Wat is nu uw ambitie? En welk rapportcijfer wilt u over twee jaar hebben?

### **Tot slot**

Vorig jaar heeft D66 een schaduwbegroting ingediend met daarin een groot aantal wijzigingen in de begroting om die structureel sluitend te maken. Die schaduwbegroting van vorig jaar vormde de financiële basis voor het verkiezingsprogramma en ook voor onze inbreng vandaag. Zo mag duidelijk zijn dat bezuinigingen in uw begroting op onder andere cultuur, sport en jongeren niet door D66 worden gesteund.

MdV. Onze gemeente staat voor grote opgaven en uitdagingen. Die kunt u alleen realiseren in samenwerking met inwoners en ondernemers. En wat D66 betreft samen met Maasdriel en ook provincie Gelderland. Die brede externe steun zult u alleen krijgen als u zorgt voor grote meerderheden in deze gemeenteraad voor uw plannen. U moet dan bereid zijn om uw coalitieakkoord te wijzigen en te verbeteren aan de hand van een toekomstgerichte visie. Daarom nodigt D66 u uit voor een open gesprek over deze visie. Alleen zo kunnen we samen werken aan deze gemeente. Neemt u deze handreiking aan?